

[Aksel Larsen.]

sådan som den blev vedtaget i folketinget den 18. december 1958, idet der i lovens kap. I, § 1, står:

„Lovens formål er at tilvejebringe en boligbestand af en sådan størrelse og med en sådan husleje, at de boligsøgende får en rimelig mulighed for at skaffe sig en efter deres økonomi og familieforhold passende bolig.“

Denne formålsparagraf har også det ærede medlem hr. Thestrup og hans parti samt det ærede medlem hr. Axel Kristensen og hans parti stemt for. Derigennem siger de dog, at dette er et samfundsanliggende, og at det ikke kan klares uden samfundsregulering, samfundsindgreb, eller, hvis man vil bruge det ord, retsforbundet hader mest af alt, restriktioner.

Nu drejer det sig her ikke først og fremmest om at få restriktioner, men det drejer sig om at få en fornuftig regulering, så det går på en ordentlig måde, og dér vil jeg altså sige, at det ikke er gået godt, siden vi fik denne lov, fordi der er blevet grebet for lidt ind, fordi der er blevet reguleret for lidt og reguleret for dårligt fra regeringens, fra boligministerens side. Jeg siger ikke dette for at skyde på den højtærede boligminister, for jeg er fuldkommen klar over, at han har haft uhyre mange vanskeligheder at kæmpe med for at få administreret denne lov efter dens formålsparagraf, men vi må jo tage hensyn til kendsgerningerne, og kendsgerningerne er, at det går skidt.

Nu får vi at vide, at det, der er det værste ved det hele, og det, der er årsagen til miseren, er, at man fortsat har givet statslånstilsagn, til trods for at der var så megen privat kapital, der var villig til at gå ind i boligbyggeriet. Mig forekommer det, at loven burde være administreret sådan, at man ikke havde tilladt den private kapital i den grad at kaste sig over boligbyggeriet. Det er meget godt at tale om selvregulering, men hvis privatkapitalen skal være interesseret i boligbyggeriet, vil den jo kun være interesseret i det på de vilkår, at det kan give den fornødne afkastning, at det kan betale sig bedre at investere kapital i boligbyggeriet end f. eks. i skibsrederaktier, aktier i Burmeister & Wain, Handelsbanken, sukkerfabrikkerne

eller hvilke andre kapitalistiske foretagender, man nu kan tænke sig. Det er ganske åbenlyst, at man har øjnet en mulighed derved, at når man er i stand til at bygge uden statsstøtte, kan man forlange den husleje, man vil, praktisk taget, og så kan det jo give en ganske anstændig forrentning.

Der er henvist til en mængde tal her, der er henvist til en mængde sagkyndige udtalelser o. s. v. Også jeg skal tillade mig også at henvise til et par sagkyndige udtalelser, og jeg beder den højtærede formand om tilladelse til et par citater.

Vi har i København en kommunaldirektør, hr. Gregers Hansen, som jo kender en hel del til byggeri og boligforhold både fra teori og fra kommunal praksis. Han har udtalt sig om disse spørgsmål for ikke så længe siden gennem en artikel i nr. 10 af Boligen, et blad, som udgives af Fællesorganisationen af almennyttige danske Boligselskaber, og det forekommer mig yderst påfaldende, at dagspressen slet ikke har interesseret sig for, hvad kommunaldirektør Gregers Hansen her skrev. Jeg skal tillade mig at citere noget af det, hr. Gregers Hansen skrev, bl. a. følgende:

„Der er rige muligheder for spekulation i byggeri. Mange spekulerer på, om det er risikabelt at sætte boligbyggeri i gang til en leje af 65 kr. pr. m². Kan man virkelig få udlejet til den leje? Og selv om man i første omgang kan, vil en sådan leje så kunne holde i længden? Vi er også begyndt at spekulere — efter at have kigget bygherrerne i kortene og set, at en fjerdedel af lejen er risikomargen i det omhyggeligt udarbejdede driftsbudget, og at denne risikomargen udgør 20 pct. af bygherrerens eget indskud, af hvilket halvdelen er den merpris, som håndværkerne kan opnå på entrepriserne, når de kontraherer med forstående bygherrer.“

Ja, jeg tror, at her er nogenlunde ramt plet med hensyn til det private byggeri. Man har ganske vist været tilbøjelig til at motivere byggestoppet — eller rettere sagt stoppet for igangsættelse af nyt byggeri — med, at man er bange for, at byggeriet ikke har den fornødne kapacitet; navnlig er man bange for, at der mangler arbejdskraft, og så er man bange for, at der skal komme det, man kalder lønglid-